

Černá díra v kolejích

29.září 2005 Robert Šalda

Omezení rozsahu regionální železniční osobní dopravy postihl od začátku léta Ústecký kraj. České dráhy (ČD) nebyly schopny krajskému úřadu jako objednavateli veřejné dopravy doložit ztrátovost jednotlivých spojů, a protože v krajské pokladně není peněz nazbyt, nejztrátovější a nejméně využívané spoje byly zrušeny a v některých případech nahrazeny autobusy.

Představitelé kraje argumentují logicky. Ne každý vlak osobní dopravy patří do základní dopravní obslužnosti a výletní vlaky není možné dotovat. Zvláště když existuje mnoho obcí, do kterých zajíždí veřejná doprava v mnohem menším rozsahu. Představitelé kraje tak dali ČD strop (335 mil. Kč), do kterého jsou ochotny vlaky dotovat.

Podnikatelské prostředí pro dopravce na železnici není nijak příznivé. Zákon o transformaci Českých drah z roku 2002 vložil ČD, jednomu z dopravců, do vínku i nádražní budovy a nástupiště, čímž je oproti eventuálním konkurentům zvýhodnil. Případné napravení stavu je však možné, protože ČD, a. s., jsou zatím stále vlastněny státem ze sta procent a zatím nic nenasvědčuje tomu, že by se to do voleb mělo změnit. Pořádek na železnici je tedy dalším úkolem vítěze příštích voleb.

Polovičatá reforma nadále umožňuje přežívat lokální tratím, které již dávno mohly být nahrazeny efektivnější autobusovou dopravou, třeba i ve větším rozsahu než dnešní vlaky. Navíc tyto polomrtvé výhonky ubírají energii z ostatního zbytku sítě, kde chybí prostředky na zefektivnění provozu a opravy.

Ani objednávání dopravy na rok dopředu není pro železniční dopravce atraktivní job. To je asi i jeden z důvodů, proč se žádní jiní hráči v oboru mimo ČD do provozování regionálních vlaků nehrnou. Ostrůvky regionálních dopravců na severní Moravě vznikly spíše jako důsledek povodní, kdy se například společnost OKD Doprava ujala zničené tratě z Milotic do Vrbna pod Pradědem a po její obnově zde začala provozovat i vlastní osobní a nákladní vlaky. Dvě tratě provozované Viamontem jsou zase výsledkem rozhodnutí ČD osobní dopravu zastavit.

Jednou z možností, jak dopravu na regionálních tratích zefektivnit, by bylo nahrazení dosavadního systému pokrývání ztrát z veřejného rozpočtu systémem, který bude stimulovat ke zlepšování nabídky služeb. Na jistý obnos tržeb od cestujících by připadala odpovídající dotace. Dopravci by byli lépe motivováni nabízet kvalitnější spoje a nestáli by pouze s nataženou rukou a slovy: Stáте, regione plat!